

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

* 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

(472-8864 7Fax: 472-8860

Vj-177/2006/19.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Sanoma Exit Kommunikációs Kft.** eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztók tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy a Sanoma Exit Kommunikációs Kft-nek az EXIT című kiadványa példányszámára vonatkozó 2005-2006. évi közlései nem jogsértőek.

A határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel kérheti a Sanoma Exit Kommunikációs Kft.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a Sanoma Exit Kommunikációs Kft. (a továbbiakban: Sanoma Exit Kft.) ellen 2006. december 4-én versenyfelügyeleti eljárást indított, mivel egy bejelentés szerint az EXIT című kiadványára vonatkozóan közzétett médiatájékoztatóiban a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség (a továbbiakban: Matesz) által auditálnál magasabb példányszámokat adott meg és ezzel

valószínűsíthetően megsértette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására vonatkozó III. fejezetének rendelkezéseit.

- 2) A Gazdasági Versenyhivatal az elintézési határidőt a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján hatvan nappal meghosszabbította.

II.

A feltárt tényállás

A Sanoma Exit Kft.

- 3) A Sanoma Exit Kft. a finnországi Sanoma WSOY Corporation által irányított vállalkozás-csoport tagja. A csoport magyarországi tagjai magazinok kiadásával, irodalmi művek, üzleti kommunikációs és oktatási anyagok kiadásával, valamint könyvkiadással foglalkoznak. A Sanoma Exit Kft. fő tevékenysége 2004. szeptembere óta az EXIT ingyenes programajánló magazin (a továbbiakban: EXIT) kiadása. Az EXIT-et 2005. januárja óta auditálja a Matesz.
- 4) A Sanoma Exit Kft. bevételei az EXIT-ben közzétett hirdetésekben származnak. Hirdetői partnereinek száma meghaladja a kétezeröttszázat.
- 5) Az EXIT-hez hasonló további ingyenes programajánló kiadvány a Pesti Est és a Flyerz. A három kiadvány együttes hirdetési árbevételének mintegy negyede jutott 2006. évben az EXIT-re.

2005. évi fogyasztói (hirdetői) tájékoztatások

- 6) A Sanoma Exit Kft. az ügyfelei részére elektronikus úton az alábbi tájékoztatásokat juttatta el.

a) EXIT Ajánló (2005. április), melynek példányszámra vonatkozó része az alábbi adatokat ismerteti:

"Heti 120.000 terjesztett példányból jelenleg 112-114.000 darab között fogy, az Exit terjesztési pontok száma: 1254".

b) EXIT - Sziget melléklet (2005. július), mely szerint:

"Kettős tartalom az Exitben:
Exit címlap - Exit tartalom
Sziget címlap (fordított BIV) - Sziget tartalom
120.000 példányban".

c) EXIT - Nyerjen jegyet Paco de Lucía koncertjére! (2005. szeptember), melyben ismertetett adat:

"Hetente megjelenő példányszám: 120.000 darab".

7) A Sanoma Exit Kft. munkatársai személyes találkozók során több prezentációs anyagot ismertettek, amelynek során szintén kitértek a kiadvány példányszámára.

a) A 2005. májusi prezentációs anyag az alábbi adatot ismerteti a 3. oldalon:

"Terjesztett példányszám: 120.000 db".

b) A 2005. novemberi prezentációs anyag példányszámra vonatkozó része az alábbi adatokat ismerteti a 13. oldalon:

"Terjesztés: 120 ezer nyomtatott példányból hetente átlagosan 119.990 példányt terjesztünk!
Forrás: Matesz gyorsjelentés 2005/III. né."

8) A hirdetői piac részére egy oldalas Médiatájékoztatót készített 2005. augusztusában a Sanoma Exit Kft. azzal a céllal, hogy rövid információt tudjon adni azon ügyfelek részére, akik a személyes találkozó előtt ezt kérik. Az anyag a következő tájékoztatót tartalmazza Terjesztés cím alatt:

"Ingyenesen, 1295 helyszínen, 120.000 példányban".

9) A 2005. január 1-től érvényes paramétereket és hirdetési árakat tartalmazó, faxolható hirdetői tájékoztatóban a következő adat szerepel:

"Terjesztett példány/megjelenés: 120.000".

2006. évi fogyasztói (hirdetői) tájékoztatások

10) A 8. pont alatti Médiatájékoztatót 2006. januárjában két oldalra bővítette a Sanoma Exit Kft., melyben a Terjesztés cím alatti szöveg szerint:

"Ingyenesen, 1200-1300 helyszínen, 120.000 példányban"

11) A 2006. januári Médiatájékoztatót 2006. novemberében frissítették újra, a tájékoztató példányszámra vonatkozó része az alábbi adatokat ismerteti:

"Terjesztés: Ingyenesen, 1200-1300 helyszínen, 109.615 példányban*

***Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. III. né."**

12) A Sanoma Exit Kft. 2006. évben is több prezentációs anyagot készített (lásd 7.) pont).

a) A 2006. februári prezentációs anyag 2. oldalán olvasható:

"Az EXIT 2004. októberétől heti 120.000 példányban informálja olvasóit Budapest és környékének eseményeiről".

Az anyag 7. oldalán szerepel továbbá:

"Hogyan terjesztik az Exitet?"

Példányszám adatok*:

Nyomott: 120.000

Összesen terjesztett: 119.900

*** Forrás Matesz 2005/II-III. né."**

b) Angol nyelvű prezentációs anyag (2006. november) 7. oldalán olvasható:

"Példányszám adatok*:

–Nyomott: 109.615

–Összesen terjesztett: 109.535

***Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. III. né."**

c) Magyar nyelvű prezentációs anyag (2006. november) 7. oldalán az előbbi tájékoztató szövegével egyezően az alábbiak szerepelnek:

"Példányszám adatok*:

–Nyomott: 109.615

–Összesen terjesztett: 109.535

***Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. III. né."**

d) A 2006. novemberi részletes, magyar nyelvű tájékoztató 36. oldalán feltüntetettek szerint:

"Példányszám adatok*:

–Nyomott: 109.615

–Összesen terjesztett: 109.535

***Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. III. né."**

- 13) 2006. november 2-án a Sanoma Exit Kft. www.sanomabp.hu címen elérhető weblapján megjelentetett Médiatájékoztatóban a következő tájékoztatás volt olvasható:

"Összes terjesztett példány/megjelenés 117.207
Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. I. negyedév"

2007. évi tájékoztatók

- 14) A 2007. februári prezentációs anyag 1. oldalán szereplő információ:

"Ingyenesen, 1200-1300 helyszínen, 102.881 példányban**
** Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. IV. né."

- 15) A www.sanoma.hu weblapon 2007. március 6-án elérhető, a 2007. január 1-től érvényes árakat ismertető Médiaajánlat szerint:

"Összes terjesztett példány/megjelenés: 102.931
Forrás: Matesz Gyorsjelentés 2006. IV. né. A terjesztési adatok pontosságát a Matesz garantálja."

A Matesz által közzétett adatok

- 16) A Matesz negyedévenkénti gyorsjelentéseket, illetve félévenként auditált adatokat tesz közzé a következő adatokkal: nettó nyomott-, összesen aktívan vásárolt-, összesen értékesített-, összesen terjesztett példányszám.

- 17) A gyorsjelentés az egyes kiadványok nem auditált példányszámátlagának negyedévenként történő közlése, mely jellemzően a negyedévet követő második hónap elején kerül kiadásra (a 2006. III. negyedévre vonatkozó gyorsjelentés 2006. november 3-án jelent meg). Az EXIT-re vonatkozóan a gyorsjelentésben megjelent példányszám adatokat az 1. táblázat foglalja össze.

Az EXIT példányszáma a Matesz gyorsjelentésben

	2005. III. negyedév	2006. I. negyedév	2006. II. negyedév	2006. III. negyedév	2006. IV. negyedév
Nettó nyomott	120.000	117.308	118.979	109.615	102.931
Terjesztett	119.900	117.208	118.901	109.535	102.881

18) A Matesz által végzett auditálás célja, hogy egy független, zárt rendszerű ellenőrzési eljárással igazolja a terjesztési adatok valódiságát. A Matesz csak bejegyzett könyvvizsgálót bíz meg az auditálás elvégzésével. Az auditor a vizsgálat befejezésekor a kiadó által is aláírt auditálási jelentést a Matesz főtitkáranak a vizsgált időszak végétől számított fél éven belül megküldi. Minden auditálási jelentés alapján a Matesz főtitkára Terjesztési Bizonyítványt állít ki, amely hitelesen bizonyítja az auditálási jelentés eredményeit. A Terjesztési Bizonyítvány nyilvános. A Terjesztési Bizonyítványokat az auditálási jelentések beérkezési sorrendjében a beérkezéstől számított két héten belül ki kell állítani, és egy példányban azt a kiadónak megküldeni.

19) Az EXIT esetében eddig három esetben került sor auditált adatok közzétételére:

- 2005. I. félév (auditálás dátuma: 2005. október 20.)
- 2005. II. félév (auditálás dátuma: 2006. április 20.)
- 2006. I. félév (auditálás dátuma: 2006. október 5.)

melyekre vonatkozó adatokat a 2. táblázat tartalmazza.

Az EXIT auditált példányszáma a Matesz által a Terjesztési Bizonylat szerint

	Megjelenések száma	Nettó nyomott példányszám (darab)	Terjesztett példányszám (darab)
2005. január	4	480.000	479.600
2005. február	4	480.000	479.600
2005. március	5	600.000	599.500
2005. április	4	480.000	479.600
2005. május	4	480.000	479.600
2005. június	5	600.000	599.500
Összesen (2005. I. n. év)	26	3.120.000	3.117.400
Átlag (2005. I. n. év)	-	120.000	119.900

2005. július	4	480.000	479.600
2005. augusztus	5	600.000	599.500
2005. szeptember	4	480.000	479.600
2005. október	4	420.000	419.600
2005. november	5	524.180	523.680
2005. december	4	400.003	399.603
Összesen (2005. II. n. év)	26	2.904.183	2.901.583
Átlag (2005. II. n. év)	-	111.699	111.599
2006. január	4	465.000	464.600
2006. február	4	480.000	479.600
2006. március	5	580.000	579.500
2006. április	4	467.727	467.377
2006. május	5	600.000	599.660
2006. június	4	479.000	478.680
Összesen (2006. I. n. év)	26	3.071.727	3.069.417
Átlag (2006. I. n. év)	-	118.143	118.055

III.

Jogi értékelés

20) A Tptv. 8. § (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A (2) bekezdés a.) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

21) A nyomtatott média tekintetében fogyasztónak minősül egyrészt az olvasó, másrészt az adott lapban reklámot, hirdetést, tájékoztatást (a továbbiakban együtt: reklám) közzé tevő vállalkozás. A lap példányszámának az olvasó szempontjából általában nincs meghatározó jelentősége (nem minősül a lap lényeges tulajdonságának), az ingyenes kiadványok (mint az EXIT) emellett olvasói viszonylatban nem is minősülnek árunak, ezért az adott esetben az olvasó szempontjából a Tptv. 8. §-ának megsértése fel sem merülhet. Az előzőekkel szemben a reklámot elhelyezni szándékozók számára lényeges, hogy üzenetük milyen terjedelmű olvasói kört képes elérni, ami nyilvánvalóan annál nagyobb, minél több példányban jut el a lap az olvasókhoz. Ezért a reklámozók szempontjából a példányszám a lap lényeges

tulajdonságának minősül, így az azzal kapcsolatos valótlan (pontatlan, hiányos) tájékoztatás sértheti a Tpv. 8. § (2) bekezdés a.) pontját.

- 22) A példányszám tekintetében különbséget kell tenni a nyomtatott és a terjesztett példányszám között, ezért a Matesz mindkét adatot közlésezi. A reklámozók számára nyilvánvalóan az utóbbinak van jelentősége.
- 23) A Sanoma Exit Kft. több tájékoztatójában.
- a nyomtatott példányszámot jelenítette meg terjesztett (egy esetben „megjelenő”) példányszámként, illetve
 - nem jelenítette meg egyértelműen, hogy milyen jellegű példányszámot közöl.
- 24) A Versenytanács ezt a – kétségkívül pontatlan tájékoztatást – nem minősítette a Tpv. rendelkezéseibe ütközőnek, mert az EXIT esetében olyan minimális (kevesebb, mint 1 százalék) a különbség a nyomtatott és a terjesztett példányszám között, ami nyilvánvalóan nem lehetett hatással a fogyasztók (reklámozók) döntésére. Ezzel összefüggésben utal a Versenytanács arra is, hogy a Sanoma Exit Kft. 2006. februárját követően megjelentetett tájékoztatóiban már egyértelműen elkülönítette egymástól a nyomtatott és terjesztett példányszámot.
- 25) Szintén nem tekintette önmagában a Tpv-be ütközőnek a Versenytanács azt, hogy a Sanoma Exit Kft. nem minden tájékoztatásában jelölte meg a közölt adat(ok) forrását, ha az(ok) egyébként – a 24) pontban foglaltakat is figyelembe véve – megegyeztek a Matesz által az adott időszakra (akár később) közzétett adatokkal.
- 26) Az előzőekre is tekintettel a Versenytanács azt vizsgálta, hogy a Sanoma Exit Kft. által közzétett tájékoztatókban szereplő példányszám adatok – a 24) pontban foglaltakat is figyelembe véve – összhangban vannak-e a Matesz által megállapított példányszámokkal.
- 27) Összevetve a Sanoma Exit Kft. és a Matesz adatait a Versenytanács a 10), 12a) és 13) pontok szerinti tájékoztatások esetén észlelt eltérést.

- 28) A 10) pont szerinti Médiatájékoztatóban 2006. januárjában megjelenített 120.000 példánnyal szemben a Matesz által utóbb auditált 2006. januári példányszám $465.000:4 = 116.250$ volt (lásd 2. táblázat). A Versenytanács azonban ezt a csekély mértékű (3,6 százalékos) eltérést – figyelembe véve, hogy a 2. táblázat szerint 2006. februárban ismét $480.000:4 = 120.000$ volt a példányszám – nem minősítette olyannak, amely érdemi hatást gyakorolhatott volna a fogyasztók (reklámozók) döntéseire, így az nem ütközik a Tpvt. rendelkezéseibe.
- 29) Szintén nem tekintette jogsértőnek a Versenytanács a 2006. februári prezentációs anyagban (12a) pont) megjelenített „2004. októberétől heti 120.000 példányban” közlést. Az időszak túlnyomó részében (2005. októberéig) és a tájékoztatás időpontjában (2006. február) is valós volt ugyanis a 120.000 példány (lásd 2. táblázat).
- 30) A www.sanomabp.hu honlapon 2006. november 2-án olvasható Médiatájékoztató (lásd 13) pont) a Matesz 2006. I. negyedévi gyorsjelentésének példányszám adatát (117.207) tartalmazta, jóllehet akkor már rendelkezésre álltak aktuálisabb adatok, nevezetesen:
- a 2006. II. negyedévi gyorsjelentés (az 1. táblázat szerint 118.901); valamint
 - a 2006. I. félévi Terjesztési Bizonyítvány (a 2. táblázat szerint 118.055).
- adata.
- 31) A Versenytanács álláspontja szerint alkalmas lehet a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására, ha a vállalkozás ugyan valós, de nem aktuális adatokat tesz közzé áruja valamely lényeges tulajdonságára vonatkozóan. Az adott esetben azonban nem lehet eltekinteni attól, hogy az aktuális példányszám adatok magasabbak, mint a közölt példányszám. A Versenytanács álláspontja szerint ugyanis a fogyasztók gazdasági versenyben történő megtévesztése csak akkor valósul meg, ha a valótlan (adott esetben: nem aktuális) tájékoztatás olyan döntésre (az áru megvásárlására) sarkallhatja a fogyasztót, amely döntést a valós információ birtokában nem feltétlenül hozott volna meg. Olyan tájékoztatás esetén, amikor a vállalkozás áruját a valóságosnál kedvezőtlenebbnek tünteti fel (adott esetben: a valóságosnál alacsonyabb példányszámot közöl), az előzőek szerinti feltételnek nyilvánvalóan nem felel meg, így nem ütközik a Tpvt. 8. §-ába.

32) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés i.) pontja alapján megállapította, hogy a Sanoma Exit Kft. vizsgálat tárgyát képező magatartása (lásd 1) pont) nem ütközik a Tpv. rendelkezéseibe.

IV.

Eljárási kérdések

33) A Sanoma Exit Kft. nem kérte tárgyalás tartását, ezért a Versenytanács határozatát – a Tpv. 74. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

34) A Sanoma Exit Kft-t megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. április 12.